

[J. S. Foget.]

Vi kender i Praksis, hvor lidet værdigt enkelte Dommere kan optræde under Retsforhandlinger — jeg siger udtrykkeligt „enkelte“, for det er jo her som mellem andre Mennesker, at det er Undtagelserne, Loven bringes i Anvendelse over for. Jeg skal ikke fordybe mig i Emnet, men skal kun fastslaa som min Opfattelse, at det er disse enkelte, der bør tiltales, ogsaa inden for Dommerstanden, ja, her mere end noget andet Sted.

Skal en saadan Dommers Adfærd da bedømmes af en Kollega, kan der let opstaa den Forestilling, at Bedømmelsen ikke bliver upartisk. Jeg tvivler aldeles ikke om, at en Dommer, hvis han begaar Tyveri, Mord eller lignende, da bliver dømt mindst lige saa haardt som andre; men det er mere Tryghedsfølelsen i Befolkningen, man maa se hen til at skabe, end Hensynet til, om man fornærmer Dommerne ved at oprette en særlig Domstol for dem. Jeg tror ikke, Appelretten vil faa særlig travlt med at dømme Dommere; thi for de enkelte, som eventuelt har Tendens til Hustyranni, vil alene Appelrettens Tilstedeværelse sikkert virke afdæmpende, og jeg vil finde det utænkeligt, at Dommere i Landsret eller Højesteret, hvor der er flere Dommere til Stede, skulde gøre sig skyldige i noget Overgreb.

Jeg vil gerne nævne et særligt Forhold, hvor jeg mener, at største Delen af vore Underrettsdommene begaar noget af et Overgreb — og dette begaas sikkert ud fra en overdreven Tryghedsfølelse. I Lov om Høstpantebreve udtales udtrykkeligt, at Udlæg kan foregaa ved Sognefoged, og Landbrugsministeriet har ved Cirkulære meddelt samtlige Underrettsdommere, at naar der staar „kan“, er der dermed ment „skal“. Men uanset dette Cirkulære til samtlige Underrettsdommere, fortsætter man dog stadig med Udlæg uden om Sognefogeden og Inddrivning af store Salærer for dette Arbejde. Man ved, hvorledes det gaar andre Mennesker, som ikke efterkommer Landbrugsministeriets Cirkulærer, f. Eks. om Slagteafgift m. m. De faar klækkelige Bøder. Men Dommerne selv mener aabenbart ikke, de er pligtige at følge Cirkulærene.

Skal man imidlertid skabe en saadan Dommeransvarlighedslov — og det mener jeg, som sagt, man skal —, maa der selvfølgelig være de størst mulige Garantier for, at Loven ikke kan udnyttes politisk. Jeg mener, at vort Forslag om 5 vilkaarligt udtrukne Meddomsmænd yder en vis Ga-

ranti herfor. Helt undgaa, at Domstolene tager Hensyn til det politiske Flertal her i Landet, kan man vel heller ikke under de nuværende Forhold. Vi husker, da Valutacirkulæret blev udsendt den 11. September 1935 — efter vor og mange andres Opfattelse stik imod gældende Lov og stik imod Grundloven. Da blev der indhentet Responsum fra Højesteretsadvokater Heilesen, og denne udtalte, at efter hans Opfattelse vilde ingen Ret gaa imod den siddende Regerings Opfattelse.

Jeg kan nævne en Sag fra min Hjemegn, hvor for nylig nogle Folk stod tiltalt for Uroligheder ved en Tvangsauktion. Det første, Dommeren spurgte hver enkelt om, var: Hvilken politisk Anskuelse har De? 2 Mand blev dømt, de eneste, som efter hvad man kunde se af Sagerne, havde besvaret Spørgsmaalet. Jeg har ledt Akterne igennem for at finde en særlig Grund til at dømme netop disse to og har ikke kunnet finde en saadan — derimod blev 2 andre, som havde forulempet Kongens Foged, end ikke dømt.

Som tredje Eksempel kan jeg nævne Eksportsagen. Vil man altsaa paastaa, at man i Øjeblikket føler sig ganske tryk over for politiske Hensyn, er dette i alt Fald ikke rigtigt. Dette underbygges end mere af Socialdemokratiets ærede Ordfører (Fr. Dalgaard), der sagde, at Dommerne maa være fri for Indflydelse fra Administrationen. Men samtidig nævner han selv et Citat af Dommer Skadhauge, der udtaler, at selv et „Ben“ paa 2 000 Kr. giver Afhængighed. Det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard udtaler selv, at Dommerne jo udnævnes af Ministeriet og saaledes dog har en vis Afhængighed af Regeringen og Administrationen. Dette er en Erkendelse fra Regeringspartiernes Side af, at der ogsaa under den nuværende Form er en vis Afhængighed af Administrationen og af Regeringen. Jeg kan ikke se, hvorfor en Appelret i højere Grad skulde være et politisk Instrument end andre Domstole, særlig hvis Sammensætningen bliver betryggende.

Bestemmelsen i § 9, 6te Stykke, om Bøde over for en Klager, hvis Klagen viser sig uberettiget, mener jeg kan slettes efter den nye Udformning af 1ste Stykke. Naar Rigsadvokaten kan afvise en Klage, hvis han finder den uberettiget, vil det efter min Mening være urigtigt, hvis Rigsadvokaten har optaget en Sag som eventuelt berettiget, at man saa dømmer Klageren, fordi man bagefter anser Klagen for at være uberettiget.